

met het wegvallen van de thuiszorg en de dagbesteding. Zij ziet dat mevrouw Jansen de zorg voor haar demente man niet meer aankan zonder zijn dagbesteding. Ze ziet dat het huis vervuult. Maar een alternatief is er niet als er geen mantelzorgers zijn. En zij zal organiseren in plaats van verplegen, want het 'loketje instelling beschikbaar' heeft geen prikkel om haar te helpen. Als zij haar werk goed wil doen heeft zij toch echt die spelregels met die ene zak geld nodig, zodat zij ambities zoals 'één plan, één (pleeg)gezin' en 'thuis oud worden' kan helpen realiseren.

... en focus op het mensenwerk...

Die ene zak met geld is een randvoorwaarde. In essentie gaat het om een stem en ruimte voor de mensen zelf, om eenvoudig met elkaar te regelen, dicht bij huis, waarbij beleid ondersteunt en niet in de weg zit. Een juf op een basisschool kan vaak voorspellen of een kind later in een uitkeringssituatie komt of niet, zonder dat daar een specialist aan te pas komt. Ouders praten niet voor niets liever met de juf over opvoedingsproblemen dan dat zij naar het CJG gaan, als loket met drempels. Het is belangrijk om deze ervaringskennis, kracht en kunde in te zetten voor het oplossen en voorkomen van sociale problemen. Maar dan moet de juf (of een andere professional) wel de ruimte krijgen.

... met ruimte voor echte participatie.

Niet alleen moeten professionals ruimte krijgen, het is ook belangrijk aan de mensen zelf te vragen wat nodig is. Een kind in een gastoudergezin kan best uitleggen waarom hij daar is en wat er nodig is om weer naar huis te kunnen. Als we dat nu eens als vertrekpunt nemen voor het eenvoudig organiseren van ons sociale domein? En dan ook zorgen dat deze burgers aan de bestuurlijke gesprekstafel een gewaardeerde plek hebben. Dan kunnen zij ook meedoen. Dan hebben we een basis voor een werkend sociaal vang(net)werk van burgers, professionals en een steunende overheid.

Kortom, kabinet, bezuinigingen zijn nodig, maar ze werken niet als je aan de ene kant iets weghaalt en aan de andere iets toevoegt. Ga uit van de leefwereld van mensen door te vragen wat er nodig is en wat anders kan. Deze oplossingen zijn vaker duurzamer en effectiever dan beleid van bovenaf, verzonden achter een bureau. Organiseer het vervolgens dicht bij de mensen zelf, en geef ruimte en vertrouwen aan burgers en professionals om hun bijdrage te leveren. En zorg ervoor dat je je eigen feedback organiseert door die burger aan alle 'beslistafels' een stem te geven. Zo kun je het sociaal domein eenvoudiger, doelmatiger (laten) inrichten, zonder dat het meer geld hoeft te kosten. ▲

Inge van Dommelen is oprichter van RegieAdvies, voor advies en realisatie in zorg en welzijn.

Martin van Rijn (PvdA), staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, is het gesprek aangegaan over de uitvoering van het regeerakkoord. In de eerste twee weken van november sprak hij met ActiZ (organisatie van zorgondernemers), met Annemarie Jorritsma (VNG), Andre Rouvoet (Zorgverzekeraars Nederland, ZN), Wilna Wind (Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie, NPCF) en Heleen Dupuis (Vereniging Gehandicapten Zorg, VGN). 'Alleen in samenwerking met dergelijke partijen kunnen we de maatregelen uit het regeerakkoord zorgvuldig uitwerken,' aldus de staatssecretaris. 'Kwetsbare mensen die veel zorg nodig hebben, verdienen ook in de toekomst goede, betaalbare zorg dichtbij huis. Daarom wil ik de zorg voor ouderen, chronisch zieken en mensen met een beperking hervormen. Bij deze zware opgave hebben wij elkaar hard nodig. Ik wil samen optrekken met cliënten, mensen die in de zorg werken, gemeenten en verzekeraars.'